

provincie
 groningen

Kijk op krimp in Groningen

Bevolkingsgroei is in Nederland tot nu toe vrij vanzelfsprekend. Daarin komt nu verandering: in de komende decennia is een daling van de bevolking te verwachten. Tegelijkertijd neemt het aantal jongeren sterk af en stijgt het aantal ouderen verder.

In delen van de provincies Groningen, Limburg en Zeeland is deze ontwikkeling twintig jaar geleden al begonnen en zijn de gevolgen ervan al merkbaar. In de provincie Groningen speelt de krimp vooral in het noorden en oosten in de regio's Oost-Groningen, Eemsdelta en gemeente De Marne.

Aanpak provincie Groningen: van bewustwording naar uitvoering, regionale samenwerking

Als gevolg van de bevolkingskrimp komt de leefbaarheid in de krimpregio's onder druk te staan. Daarom heeft de provincie Groningen een provinciaal actieplan bevolkingsdaling opgesteld. Het actieplan heeft als doel negatieve gevolgen van de krimp op te vangen en het leefklimaat in de Groninger krimpgebieden te versterken. De acties zijn heel divers. Een belangrijke is dat de regio's Oost-Groningen, Eemsdelta en gemeente De Marne regionale woon- en leefbaarheidsplannen opstellen. Daarnaast zijn er bijvoorbeeld acties gericht op het basisonderwijs, de zorg en de ruimtelijke planning. Voor de uitvoering van het actieplan werkt de provincie nauw samen met de regio's. De acties zijn verdeeld over vier categorieën:

I Communicatie en bewustwording

Tijdens de vorige collegeperiode is veel tijd en energie gestoken in de bewustwording van de krimp-problematiek. Door de betrokkenen te informeren en met elkaar in gesprek te brengen, bijvoorbeeld tijdens de Noordelijke krimpbeurs waar overheid, zorg-, onderwijs- en kennis instellingen, het MKB, woningcorporaties en bewonersorganisaties kennis en ervaring hebben uitgewisseld.

II Regionale Woon- en leefbaarheidsplannen

De gemeenten in de krimpregio's stellen samen, en in overleg met de provincie en het maatschappelijk middenveld, een Regionaal Woon- en Leefbaarheidsplan op. Hierin staan concrete afspraken over bijvoorbeeld de geplande woningbouw, onderwijs en zorg.

III Experimenten

In de krimpregio's zijn er verschillende experimenten gestart om ervaring op te doen met de aanpak voor het behoud van de leefbaarheid op het gebied wonen, zorg, welzijn en onderwijs, deels met ondersteuning van het Rijk.

Zoals het experiment in Veendam en Winschoten waar de gemeenten particuliere eigenaren van woningen gaan verleiden om hun woning te verbeteren. Tegen een rente van 1% kunnen huiseigenaren een bedrag van maximaal 15.000 euro lenen. De provincie richt hiervoor een fonds in.

IV Strategische samenwerking

Groningen werkt onder meer samen met de provincies Limburg en Zeeland om blijvend aandacht te vragen bij het Rijk voor de krimp-problematiek. Ook heeft de provincie de knellende regelgeving in de zorg, het onderwijs en op het gebied van wonen bij het Rijk onder de aandacht gebracht.

Gedeputeerde Marianne Besselink

In Groningen heeft gedeputeerde Marianne Besselink krimp in portefeuille: "De bevolkingsdaling vraagt om een andere manier van denken. Niet het streven naar meer groei, maar streven naar kwaliteit. Kwaliteit van wonen, werken, leven en leren. Dat is nu belangrijk. Niet bouwen voor leegstand, maar het aantal woningen aanpassen aan het dalende aantal huishoudens. Woningen die passen bij de veranderende vraag van het stijgende aantal senioren.

Het wordt lastiger om voorzieningen overeind te houden. Daarom is het extra belangrijk dat de voorzieningen die er zijn, van goede kwaliteit en goed bereikbaar zijn. Een leefbaar Groningen bereiken we alleen door samen te werken - overheden, maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en de inwoners zelf - aan creatieve oplossingen die recht doen aan de mogelijkheden van onze krimpregio's."

Kerncijfers

De afgelopen 30 jaar is het inwonertal in de krimpgebieden met zo'n 5% gedaald. De vergrijzing, ontgroening en migratie van jongeren zet die daling de komende jaren fors door. In De Marne en Eemsdelta wordt de komende 30 jaar een krimp van 25% verwacht. Voor de regio Oost-Groningen is dat 13%. Niet alleen het aantal inwoners, maar ook het aantal huishoudens neemt af.

Verder hebben de drie provincies naar aanleiding van deze samenwerking met het Rijk een landelijk meldpunt Knellende Regelgeving opgericht. Het meldpunt is sinds 1 juli bereikbaar via het 'digitale kennisplein krimp' op www.vanmeernaarbeter.nl/meldpuntregelgeving. Doel van het meldpunt is inzicht te krijgen in regelgeving waar organisaties op het gebied van krimpproblematiek tegen aan lopen. Ook op Europees niveau werkt de provincie Groningen samen, via participatie in het Europese project DC NOISE (www.dcnnoise.eu) en het lidmaatschap van het demographic change regions network (www.dcrn.eu).

De verwachte bevolkingskrimp van 2008 tot 2040

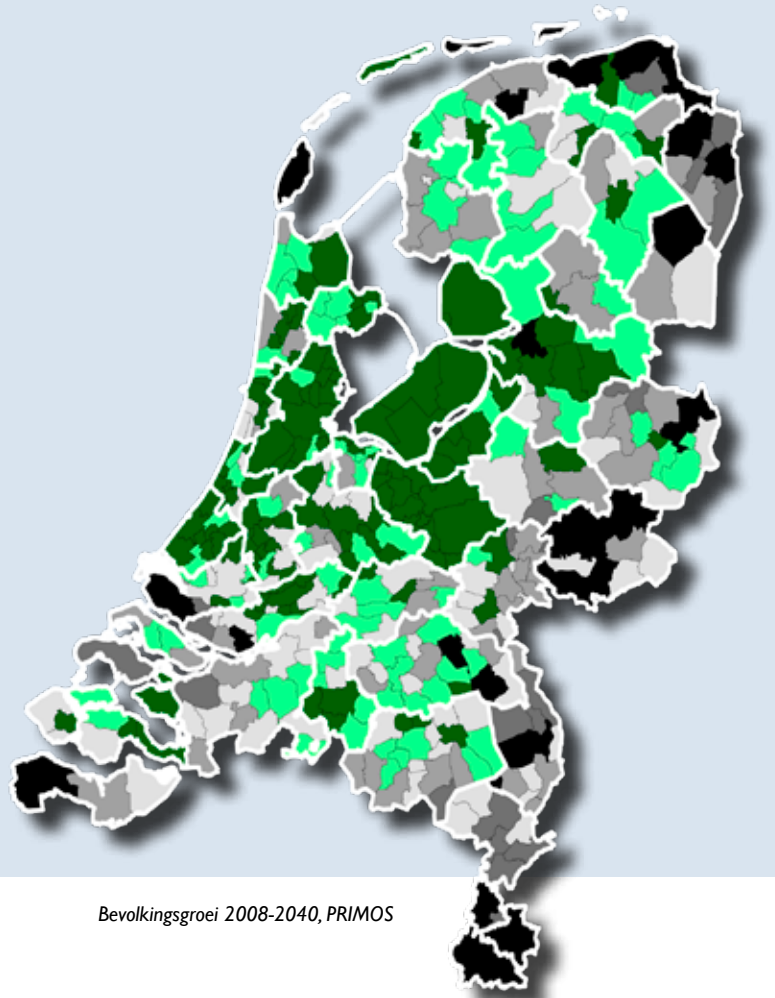
Daling aantal inwoners

Eemsdelta	25%
Oost-Groningen	13%
De Marne	25%

Daling aantal huishoudens

Eemsdelta	17%
Oost-Groningen	6%
De Marne	11%

Bron: volgens de prognose Primos 2009

Bevolkingsgroei 2008-2040, PRIMOS

V Kennis- en visieontwikkeling

De provincies Groningen, Friesland en Drenthe, de Hanze Hogeschool en de Rijksuniversiteit van Groningen hebben het Kennis Netwerk Krimp Noord-Nederland opgericht. Het netwerk verzamelt en deelt kennis over bevolkingsdaling, doet onderzoek relatie groei-krimp, toekomst zorg, mobiliteit en monitoring, ontwikkelen financieel instrumentarium, en ontwikkelt een planningsmethodiek 'planning for decline'.

VI Sociaaleconomische vitalisering

Om de bedrijvigheid en de werkgelegenheid in de krimpregio's te behouden en uit te breiden, lopen er diverse projecten. Zoals het project herinvulling leegstaande panden, de ontwikkeling van zorgloopbanen binnen zorgorganisaties en het verbeteren van de toerwaartroutes.

Herstructurering woningvoorraad

De aandacht voor krimp is niet nieuw in Groningen. De afgelopen vijftien jaar is in Groningen 20% van de sociale huurwoningvoorraad geherstructureerd. Dat betekent dat er in de krimpregio's in totaal 5.500 sociale huurwoningen gesloopt zijn. Hiervoor zijn minder nieuwe woningen in de plaats gekomen die voldoen aan de eisen van deze tijd, zoals bijvoorbeeld gelijkvloerse seniorenwoningen. In de regio Oost-Groningen was dit 16% en in Eemsdelta 31%. Ter vergelijking: in geheel Nederland was dit circa 5%. Tegelijk met de nieuwbouw zijn er verbeteringen aangebracht in de infrastructuur en het openbaar groen en zijn er nieuwe voorzieningen gerealiseerd, zoals scholen, gezondheidsdiensten en winkels.

Financiering

De provincie financiert de opgave voor de leefbaarheid in de krimpgebieden uit een aantal budgetten. Ten eerste zit er van 2011 t/m 2020 3 miljoen euro in de Reserve Leefbaarheid krimpgebieden. Ook het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing van 15,2 miljoen wordt ingezet in de krimpgebieden.

In de Eemsdelta is in totaal 42,75 miljoen euro beschikbaar voor krimp. Hieraan dragen het Rijk, de gemeenten en de provincie elk 14,25 miljoen euro bij.

Subsidie Reserve Leefbaarheid Krimpgebieden

In 2011 heeft de provincie Groningen de Subsidie Reserve Leefbaarheid Krimpgebieden ingesteld. Tot 2020 is er jaarlijks 3 miljoen euro beschikbaar. Deze subsidieregeling is bedoeld om een bijdrage te leveren aan het voorkomen en oplossen van problemen op het gebied van leefbaarheid.

Via www.provinciegroningen.nl/actueel/dossiers/krimp kunt u het provinciaal actieplan bevolkingsdaling en de Subsidieregeling Reserve Leefbaarheid Krimpgebieden downloaden.

Informatie en contact

Projectleider bevolkingsdaling provincie Groningen, Elmer Koole, e.h.koole@provinciegroningen.nl, tel: 0031 - 50 316 47 09.
Meer informatie over krimp vindt u ook in het dossier krimp op www.provinciegroningen.nl/actueel/dossiers/krimp/.